

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារនៃការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ : ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជតក
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី ៣១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០២០
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 31-Mar-2020, 13:35
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា នៅនឹងចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន នៅនឹងសំណើ
របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ ដើម្បីឆ្លើយតបនៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់
ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២**

អ្នកដាក់ឯកសារ:	អ្នកទទួលឯកសារ:	
សហព្រះរាជអាជ្ញា	អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល	ជនជាប់ចោទ
លោកស្រី ជា លាង	ចៅក្រម គង់ ស្រីម, ប្រធាន	ខៀវ សំផន
លោកស្រី Brenda J. HOLLIS	ចៅក្រម Chandra. N. JAYASINGHE	មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន
	ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ	លោក គង់ សំអុន
	ចៅក្រម Florence Ndepele MUMBA	លោកស្រី Anta GUISSÉ
	ចៅក្រម ម៉ុង មុនីចរិយា	
	ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK	
	ចៅក្រម យ៉ា ណារិន	
	ចម្លងជូន:	
	សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង	
	រដ្ឋប្បវេណី	
	លោក ពេជ អង្គ	
	លោកស្រី Megan HIRST	

I. សេចក្តីផ្តើម

1. សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន¹ ទៅនឹងសំណើ² របស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរូបសំណាក³ របស់គាត់ ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២⁴។ ការប្រឆាំងរបស់ ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញា គួរត្រូវបានបដិសេធដោយសារគាត់យល់ច្រឡំទៅលើខ្លឹមសារឧបសម្ព័ន្ធ ក ដែល ភ្ជាប់ទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរូបសំណាកដែលមានចំណងជើងថា “សេចក្តីសង្ខេបនៃទង្វើករណី នៃបណ្តឹងសាទុក្ខរូបសំណាក ខៀវ សំផន”⁵។ ជាការបន្ថែម ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន គួរត្រូវបាន បដិសេធដោយសារចម្លើយតបនេះ (i) ធ្វើមិនដឹងមិនព្រួយចំពោះការពិតថា សារណាពីមុនរបស់គាត់ តាមរយៈការបង្រួមដោយសេចក្តីយោងក្នុងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខរូបសំណាកនោះ តម្រូវឱ្យសហ ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការឆ្លើយតបជាក់លាក់សម្រាប់គោលបំណងនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី *បច្ចុប្បន្ន* ដែល ស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលប្តឹងសាទុក្ខ និង *នៅក្រោយពេល* ដែលសាលក្រមបានចេញ និង (ii) សន្មត ទាំងខុសថា ការបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ទៅនឹងសារណាឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា នឹងធ្វើឱ្យ មានការពន្យារពេលដល់ដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខ។ អាស្រ័យដោយមូលហេតុទាំងនេះ ដូចបានរៀប រាប់យ៉ាងលម្អិតខាងក្រោម សំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំឱ្យបដិសេធលើពាក្យសុំរបស់សហព្រះរាជ អាជ្ញា គឺគ្មានអង្គសេចក្តីទេ។

II. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក. ឧបសម្ព័ន្ធ ក របស់ ខៀវ សំផន មិនរួមចំណែកជាសារវន្តដល់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ទេ ដែលគួរត្រូវបានបដិសេធដោយសារច្រើនហួសចំនួនទំព័រកំណត់ ឬប្រសិនបើវារួមចំណែកជាសារវន្តដល់

¹ ឯកសារ F55/1 ចម្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័ររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា, ចុះ ថ្ងៃទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ (“ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន”)។

² F55 សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់ចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២, ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ (“សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា”)។

³ ឯកសារ F54 Mémoire d’Appel de Khieu Samphân (002/02), ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ (“សារណាបណ្តឹង សាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី”)។ ឯកសារ F54.1.1 ឧបសម្ព័ន្ធ ក – Résumé des Motifs d’Appel de Khieu Samphân (002/02), ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២០ (“ឧបសម្ព័ន្ធ ក ទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី”)។

⁴ ឯកសារ E465 សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២, ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩។

⁵ ឯកសារ F54.1.1 ឧបសម្ព័ន្ធ ក ទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី (ការបកប្រែក្រៅផ្លូវការ)។

**សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់មែន នោះចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា
ក៏សមទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យបន្ថែមចំនួនទំព័រកំណត់ដែរ**

- 2. ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (“អ.ជ.ត.ក”) ទទួលយកអំណះអំណាងថា ខៀវ សំផន មានភាពជឿនលឿនទៅមុខពិតប្រាកដមែន មានន័យថា ឧបសម្ព័ន្ធ ក មិនបានបន្ថែមអ្វីមួយជាសំខាន់ ដល់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ទេ^៦ នោះអង្គជំនុំជម្រះនេះគួរទាត់ចោលឧបសម្ព័ន្ធ ក នេះ ដោយសារតែវាលើសចំនួនទំព័រដែលបានកំណត់ត្រឹម ៧៦ ទំព័រ^៧។
- 3. តាមជម្រើសផ្សេង បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាថា ឧបសម្ព័ន្ធ ក ពិតជា រួមចំណែកជាសារវន្ត ដល់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន មែន នោះសហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែទទួលបានការបន្ថែមចំនួន ទំព័រតាមសំណើសុំរបស់ខ្លួន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធនេះ។ ឧបសម្ព័ន្ធ ក ផ្តល់គោលការណ៍ ណែនាំជាក់ស្តែងអំពីខ្លឹមសារនៃទឡឹករណ៍នៃបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន និងបង្ហាញច្បាស់ពីអ្វី ដែលគាត់ចោទប្រកាន់នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ ប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសាលាដំបូង។ នៅក្នុង ឯកសារនេះ គាត់បំភ្លឺអំពីខ្លឹមសារនៃបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ រួមទាំងការធ្វេសប្រហែស ឬភាពខុស គ្នាដែលមាននៅក្នុងនោះ។ ជាការបន្ថែម ឯកសារនេះបង្រួបបង្រួមទៅលើអំណះអំណាងដែលមាននៅក្នុង សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ តាមរយៈការកំណត់អត្តសញ្ញាណ ជាឧទាហរណ៍ ថាតើកំហុស របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដូចបានចោទប្រកាន់ បានបំពេញតាមបទដ្ឋាននៃការពិនិត្យឡើងវិញ លើបណ្តឹងសាទុក្ខដោយរបៀបណាទាក់ទងនឹងផលវិបាក និងផលប៉ះពាល់នៃកំហុសទាំងនេះ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ខៀវ សំផន បានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក ដែលមានចំនួន ៧៦ ទំព័រ នូវសេចក្តី សង្ខេបនៃអំណះអំណាងដែលគាត់ចង់ធ្វើនៅក្នុងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខចំនួន ៧៥០ ទំព័រ របស់ គាត់។
- 4. ឧបសម្ព័ន្ធ ក ជាធរមាន ផ្តល់ផែនទីបង្ហាញផ្លូវអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ជាពិសេស បញ្ជាក់ និងជួយដល់ភាគីក្នុងការឆ្លើយតបយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ ហើយអង្គជំនុំ ជម្រះដោះស្រាយវាប្រកបដោយប្រសិទ្ធផល។ យ៉ាងសមហេតុផល វាត្រូវបានរំពឹងទុកថាព័ត៌មាន នេះត្រូវបានរួមបញ្ចូលក្នុងចំនួនទំព័រ ៧៥០ ដែលបានបែងចែកឱ្យគាត់សម្រាប់សារណាបណ្តឹង

^៦ ឯកសារ F55/1 ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន, កថាខណ្ឌ ៤-៥។
^៧ សូមមើល ឯកសារ F49 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សារណា បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់, ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ (“សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ”), កថាខណ្ឌ ៣៦ (ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី)។

សាទុក្ខរបស់គាត់។ វាទំនងថា ការណ៍នេះមិនត្រូវបានធ្វើឡើងទេ ដើម្បីជៀសវាងមិនឱ្យលើសពីចំនួន ទំព័រកំណត់របស់ អ.ជ.ត.ក។ ទោះជាយ៉ាងណា ជម្រើសរបស់ ខៀវ សំផន ក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មាន ទាំងនេះនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ដែលផ្ទុយទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួននោះ មិនគួរទទួលបាន ការអនុញ្ញាតដើម្បីធ្វើឱ្យភាគីដែលប្រឆាំងទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់ចាញ់ប្រៀបនោះទេ។ ការ បដិសេធសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានស្នើសុំចំនួនទំព័របន្ថែមក៏ធ្វើដូចនោះដែរ គឺធ្វើឱ្យ ពួកគេចាញ់ប្រៀបតាមរយៈការមិនអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេនូវចំនួនទំព័រគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបញ្ចេញសម្លេង ដើម្បីបង្ហាញចម្លើយតបរបស់ពួកគាត់ទៅនឹងបញ្ហានានាដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនោះ។

- 5. ហេតុដូច្នោះ ដើម្បីធានាបាននូវការប្រព្រឹត្តដោយសមភាពចំពោះសហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងបណ្តឹង សាទុក្ខនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំ ៣៥ ទំព័របន្ថែមទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ក។ ការណ៍នេះនឹងសមាមាត្រទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខចំនួន ៧៥០ ទំព័រ^៩។

ខ. ចាំបាច់ត្រូវមានការឆ្លើយតបជាក់លាក់នានាទៅនឹងការដាក់បញ្ចូលគ្នារបស់ ខៀវ សំផន នូវសារណា មុនៗ តាមរយៈឯកសារយោងនៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់

- 6. ខៀវ សំផន សន្មតមិនត្រូវថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចឆ្លើយតបទៅនឹងការដាក់រួមបញ្ចូលគ្នារបស់ គាត់នូវសារណាមុនៗតាមរយៈឯកសារយោងនៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់តាមវិធីដូចគ្នា នេះដែរ^{១១}។ ការសន្មតនេះមិនត្រឹមត្រូវដោយមូលហេតុពីរ។ ទីមួយ ខៀវ សំផន ខកខានមិនបានទទួល ស្គាល់ថា សារណាដែលបានធ្វើឡើងនៅមុន សាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទំនងជាត្រូវបាន ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងដែលពេលនេះខុសពីបណ្តឹងសាទុក្ខបច្ចុប្បន្ន។ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹង សាទុក្ខមានបទដ្ឋានសម្រាប់ការពិនិត្យឡើងវិញ និងយុត្តិសាស្ត្រពិសេស^{១០} ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្ន នៅពេលដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសារណាដែលត្រូវបានដាក់រួមបញ្ចូលគ្នាតាមរយៈ ឯកសារយោង។
- 7. ទីពីរ ខៀវ សំផន ខកខានមិនបានទទួលស្គាល់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញានឹងមិនចាំបាច់ឆ្លើយតបទៅនឹង សារណាទាំងអស់ពីមុនរបស់គាត់ដោយមូលហេតុមួយចំនួន ឬក្នុងកម្រិតដែលថាពេលនេះត្រូវបាន

^៨ ឯកសារ F49 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សារណាបណ្តឹង សាទុក្ខ កថាខណ្ឌ ៣៦ (ផ្នែកសម្រេចសេចក្តី)។

^៩ ឯកសារ F55/1 ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៦។

^{១០} ឧទា. ឯកសារ F49 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សារណា បណ្តឹងសាទុក្ខ កថាខណ្ឌ ១៦។

តម្រូវសម្រាប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ជាផលវិបាក វាមិនអាចត្រូវបានសន្មតថា សហព្រះរាជអាជ្ញាបានឆ្លើយតបរួចហើយទៅនឹងសារណាពីមុនៗ ដែល ខៀវ សំផន ពេលនេះស្វែងរកពីងផ្នែកលើគោលបំណងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់គាត់នោះទេ។

- 8. ការដាក់រួមបញ្ចូលគ្នារបស់ ខៀវ សំផន នៃចំនួនទំព័រអប្បបរមា ២៣៦ ទំព័រ នៃសារណាពីមុន¹¹ វាផ្តល់ភាពចាំបាច់ដែលថា សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានអនុញ្ញាតផ្តល់ឱ្យនូវទំព័របន្ថែមចំនួន ១១០ ទំព័រ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងត្រឹមត្រូវពីសមមាត្រ ដែល អ.ជ.ត.ក បានផ្តល់ជូនសហព្រះរាជអាជ្ញាសម្រាប់ ការឆ្លើយតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន។

គ. មិនមានការពន្យារពេលមិនសមស្របនឹងកើតឡើងទេ ប្រសិនបើទំព័របន្ថែមត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនោះ

- 9. ការតវ៉ារបស់ ខៀវ សំផន ដែលថា ការផ្តល់ឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញានូវចំនួនទំព័របន្ថែម នឹងបណ្តាលឱ្យ មានការពន្យារពេលដំណើរការបណ្តឹងសាទុក្ខនោះ គឺមិនមានមូលដ្ឋានទេ¹²។ គាត់ខកខានមិនបាន បង្ហាញថាតើចំនួនទំព័របន្ថែមនេះ នឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិរបស់គាត់ “ត្រូវបានជំនុំជម្រះដោយឥតពន្យារ ពេលយូរហួសហេតុ”¹³ ដោយរបៀបណានោះទេ ឬថាតើវាវាងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីមិនឱ្យ “ធ្វើការ ជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេលមួយសមស្រប”¹⁴ ឬយ៉ាងណា។ ជាធម្មតាមិនគួរមានកង្វល់ថាចំនួនទំព័របន្ថែម ដែលបានស្នើសុំនេះនឹងពន្យារពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីដោយមិនសមស្របនោះទេ។ អង្គជំនុំជម្រះនេះ បានកត់សម្គាល់រួចមកហើយថា “ការិយាល័យរដ្ឋបាលនៅតែរក្សាផ្តល់សេវាបុគ្គលិកផ្នែកភាសាបន្ថែម ដើម្បីជួយគាំទ្រការិយាល័យតុលាការ ក្នុងការធានាបាននូវការបកប្រែទាន់ពេល [...]”¹⁵។

¹¹ សូមមើល ឯកសារ F55 សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា កថាខណ្ឌ ៩។

¹² ឯកសារ F55/1 ចម្លើយតបរបស់ ខៀវ សំផន កថាខណ្ឌ ៦។

¹³ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងនយោបាយ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦៦, ៩៩៩ UNTS ១៧១ មាត្រា ១៤(៣)(គ) (សង្កត់ន័យបន្ថែម) ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជាទូទៅក្រិដកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃ ទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ មាត្រា ១២(២), ១៣(១) និងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអោយមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការ កម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តីក្រិដកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដូចដែលបានធ្វើវិសោធនកម្ម កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ មាត្រា ៣៣ថ្មី, ៣៥ថ្មី។

¹⁴ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា វិធានផ្ទៃក្នុង (វិ.លើកទី៩) ដូចដែលបានពិនិត្យសាឡើងវិញកាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ វិធាន ២១(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង (សង្កត់ន័យបន្ថែម)។

¹⁵ ឯកសារ F49 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រសម្រាប់ដាក់សារណា បណ្តឹងសាទុក្ខ កថាខណ្ឌ ៣៤ (សង្កត់ន័យបន្ថែម)។ សូមមើលផងដែរ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា “ផែនការបិទ ការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទាក់ទងនឹងចំនួនទំព័របន្ថែមតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន

- 10. ប្រសិនបើ អ.ជ.ត.ក ពិចារណាបដិសេធសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីជៀសវាងការពន្យារពេលនោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់ជាយោបល់ដោយគោរពថា ការបដិសេធចំនួនទំព័របន្ថែម និងជាជំនួសវិញ អនុញ្ញាតឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាមានឱកាសឆ្លើយតបទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ក និងសារណាដែលដាក់រួមបញ្ចូលគ្នាដោយឯកសារយោងរបស់ ខៀវ សំផន នៅពេលសវនាការបណ្តឹងសាទុក្ខ¹⁶ គឺមិនមែនជាការចាត់ចែងរឿងក្តីដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពឡើយសម្រាប់មូលហេតុដូចខាងក្រោម។ ទីមួយ វានឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើចម្លើយតបរបស់ពួកគាត់ឱ្យបានពេញលេញទៅនឹងបញ្ហាដែលបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងសារណាឆ្លើយតបរបស់ពួកគេនោះឡើយ ដូច្នោះធ្វើឱ្យ អ.ជ.ត.ក មិនមានឱកាសវាយតម្លៃឱ្យបានពេញលេញលើចម្លើយតបនោះ មុនពេលអំណះអំណាងផ្ទាល់មាត់។ ទីពីរ វានឹងនាំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះមិនទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការយល់ដឹងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអំពីចម្លើយតបពេញលេញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានៅមុនពេលដាក់សារណាតបរបស់ខ្លួន។ ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះនេះ បានសម្រេចរួចមកហើយ “គោលបំណងតែមួយគត់” នៃការអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើការពិនិត្យមើលសារណាតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា មុនពេលដែលពួកគេដាក់សារណាតបរបស់ខ្លួន គឺដើម្បីការពារមិនឱ្យមានបញ្ហាត្រួតគ្នា និងជាន់គ្នា¹⁷។ ការបង្ខំឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងអំពីសម្ភារៈនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក និងឯកសារយោងដែលត្រូវបានដាក់រួមបញ្ចូលគ្នាដោយ ខៀវ សំផន នៅក្នុងអំណះអំណាងផ្ទាល់មាត់ នឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គោលបំណងនេះ។
- 11. ហេតុដូច្នោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា សំណើរបស់របស់ពួកគាត់ស្នើសុំចំនួនទំព័របន្ថែម គួរតែទទួលបានការអនុញ្ញាត ដើម្បីធានាលទ្ធភាពរបស់ពួកគេក្នុងការដាក់ចម្លើយតបមួយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយទៅនឹងបញ្ហាទាំងអស់ដែលបានលើកឡើងដោយ ខៀវ សំផន តាមវិធីដ៏មានប្រសិទ្ធិផល។ លើសពីនេះទៀត សំណើរបស់ពួកគាត់គួរត្រូវបានអនុញ្ញាត ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវការប្រព្រឹត្តិប្រកបដោយសមភាព។

បញ្ចប់ អ.វ.ត.ក” ពិនិត្យសាឡើងវិញនៅថ្ងៃទី២៣, ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ កថាខណ្ឌ ១៧ ត្រង់ <https://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/Completion%20Plan%20Rev.%202023.pdf>។

¹⁶ សូមមើល ឯកសារ F23/1 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រ និងពេលវេលាក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៃសំណុំរឿង០០២/០១ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ កថាខណ្ឌ ១០។

¹⁷ ឯកសារ F52/1 សេចក្តីសម្រេចលើសំណើពាក់ព័ន្ធនឹងសារណាតបរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ កថាខណ្ឌ ២៤។ សូមមើលផងដែរ កថាខណ្ឌ ២២។

V. ដំណោះស្រាយដែលបានស្នើឡើង

12. តាមសម្លាងហេតុដូចបានគូសបញ្ជាក់ខាងលើ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើឱ្យ អ.ជ.ត.ក៖

- ក. បដិសេធ ឧបសម្ព័ន្ធ ក ប្រសិនបើខ្លួនរកឃើញថា ឧបសម្ព័ន្ធនេះមិនរួមចំណែកជាសារវ័ន្ត ដល់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ទេនោះ ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត អនុញ្ញាតផ្តល់ ៣៥ ទំព័របន្ថែម ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធនេះ លើសពីចំនួនកំណត់ ៣៥០ទំព័រ បច្ចុប្បន្ន សម្រាប់ចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលបានពង្រីករបស់ ខៀវ សំផន និង
- ខ. អនុញ្ញាតផ្តល់ ១១០ទំព័របន្ថែម ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហានានាដែលបានដាក់បញ្ចូលគ្នា ដោយឯកសារយោង លើសពីចំនួនកំណត់ ៣៥០ទំព័រ បច្ចុប្បន្ន សម្រាប់ចម្លើយតបទៅនឹង បណ្តឹងសាទុក្ខដែលបានពង្រីករបស់ ខៀវ សំផន ។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០	លោកស្រី ជា នាង សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ	ភ្នំពេញ	
	លោកស្រី Brenda J. HOLLIS សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ		